

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Venatio Sacra. Sive Puer Amissus

Cabilliau, Baudouin

Lovany, 1642

Libri Secvndi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70011)

LIBRI SECVNDI.

ELEGIA PRIMA.

1. *Solitudinis arumnas describit.*
2. *Pericula à feris exaggerat quæ non tam sibi, quàm filio deprecatur.*
3. *Irridet hac è victoriâ Sara triumphum.*
4. *Culpam Ismaëlis, si qua fuerit, eleuat.*

E Cquid agam? quò sola ferar? vacat indiga tellus, x
 Non via pressa viro, signa nec vlla canum.
 Omne latus cingit diffusis æquor arenis:
 Omnia sol, ardor, puluis, echidna, situs.
 Quid nisi qua fo mer e, nulli sola rrita, tenebræ,
 Nota quibus nusquam semita dicit iter?
 Vel medio sub sole gradum nox cæcat, & error.
 Quæ regat ergo viam, pro duce stella micat?
 Nulla micat, tantum sol improbus vrit arenas.
 Quo magè sic vrit, quo magè durat iter.
 Emulgetque cauis si quis liquor humet in aruis,
 Decoquit & glabro si qua stat herba solo.
 Mica nec vlla dapis, nec gutta remulcet aquarum
 Aridaque ossa siti, squallidaque ora fame.
 Hac fors dira tenus, quam vel meminisse dolori est;
 Et mors longa graues iam tot obisse vias.
 Nec tantum memini quos iam sum passa dolores:
 Sed quoscumque queat mater, & orba pati.
 Occurrunt varijs armata pericula monstris:
 Mille mihi mortes heu! mora mortis habet.
 Hic vbi non Pardi rabies furit horrida visu?
 Hic vbi non Pardo sauior ira, Tigris?
 Monstriferis vbi non occurrit terror in aruis?
 Sors bona si qua fauet, plus fauor ipse nocet.

Eccu

Eccui non tandem me vita referuat hyæne? (a)
 Eccui non vrsò victima prompta puer?
 Hæc pueri facies, matrisque miserima: torret
 Siria flama caput, mordet echidna pedes.
 Imploro Superos, imos imploro; nec vsquam
 Aura, vel vmbra spei spondet amica fidem.
 Altius exclamo: sed vanus it æthere clamor,
 Ni fortasse truces euocet ille feras.
 Aut hinc, aut isthinc venturos suspicor vrsos,
 Qui lacerent rabidis pectus inermis modis.
 Nil moror; ille meus seruæ sine pondere sanguis
 Si data præda feris sit, cui danda fuit:
 Sed queror Abramidem cui par sit gloria cælo,
 Prò scelus! indignis occubuisse modis.
 Ah! puerum pardi videor vidisse cruento
 Vngue rapi. an fallor? quo rapit vngue tenet.
 Arabijs iaceat cinis hic inhonorus arenis,
 Ille Palæstini qui prius orbis honos?
 Vltimus ergo dolor mihi sit, modò prima voluptas
 Hic puer, & tantis noxa pianda malis?
 Scilicet egregios referes hinc Sara triumphos,
 Palma quibus lætas floreat ante fores:
 Si cum matre puer nudis occumbat arenis.
 Quam tibi magnificum seruula iussa mori!
 Præclarum facinus, duo si pereamus in vno:
 Vna vel in gemino corpore vita cadat.
 Quique prius pius ille parens, sis impius hostis:
 Et tuus è gemino funere sanguis eat!
 O potius serua geminas, tua pignora, vitas!
 Quæ dederas coniux, da modo dona pater.
 Vt quid enim perdas miserum, tua viscera, Gnatura?
 Vrere vis messes bis miser ergo tuas?
 At sic Sara iubet: quis Saræ impune furorem
 Tennat, in immanes cui tonat ira minas?
 Quæ quasi blanda parens fuerat natalibus horis,
 Hinc Sara fit Gnato sæua Nouerca meo.
 Nempe meus sibi grande nefas consciuit alumnus,
 Masco Ismaël par quia frater erat,

Vtque

ELEGIA III

33

Vtque solent pueri, fratri colludere frater
 Gestit, innocuis lætus uterque iocis.
 Ludus & hic infons, dignum si morte piaculum est,
 Quale putas Saræ sit furor ergo scelus?
 Hinc rea mors Gnati est: sed vincet multa furorem:
 Ultorem hic hominem quærit, at illa Deum.

(a) *Hyena, in Sacra Scriptura lupus vespertinus,
 seu Arabicus, asperrima fera, voces humanas
 emulatur, ut fallat. Plin.*

ELEGIA SECUNDA.

1. *Agar itineris molestias, & pericula enarrat.*
2. *Deplorat Ismaëlis ærumnas, & posteritatis
 spem falsam.*
3. *Subrepat serpens puero ut calcem appetat.*
4. *Saram isti serpenti comparat.*

MOs vetus est geminâ si lis de coniuge feruet, 17
 Quo sedet hæc coniux, pellitur illa toro,
 Vna sibi geminam non pascit Erythæon arbor. 20
 Et rupes aquilas non alit vna duas,
 Nec geminos vno sol sustinet æthere soles. 23
 Par ius imperij scaudere nescit honos,
 Sic Agarem nec Sara pati potis: expulit hostem
 Nempe domus dominas non capit vna duas.
 Intereâ longos exhauriet vsque labores
 Vita, per ærumnas euoluenda suas,
 Terra nouis terris mutanda, nouoque sub astro
 Sol nouus, inque nouis iam noua Luna plagis.
 Et nusquam est, & vbique, vagus quem distrahit error: 29
 Attamen occurrit tristis vbique dolor. 31
 Cernis vti nudas quo sol hinc torret arenas,
 Torrat igne pedes, torreat igne caput?

Cernis

Cernis vt attollant procul horrida colla dracones ?
 Et propè triste tigris turbida radat iter ?
 Quid querat hic nullis salientia saxa scatebris ?
 Vlla nec è sicco puluere farra meti ?
 Vnde puer , puerique parens solatia vitæ
 Quærat, & alma grauem leniat esca famem ?
 Heu! nunc Abramidem (quis crederet hospes?) alumnū
 Spes fugit omnis aquæ, spes fugit omnis opis :
 Spes fugit omnis opum , cui purpura fulsit & aurum,
 Et patrio fluxit gaza beata sinu :
 Spes fugit & vitæ, fugit & spes sera nepotum,
 Sic pater Abramidum postera sæcla seret ?
 Sic breuis immensæ sibi surculus arboris omen
 Parturiet, si spes vix fata, iussa meti est ?
 Scilicet Abramæ soli stirps plurima stirpi
 Adferet; hic ramus si breuis vmbra cadat,
 Ast vbi funestis sic astra fatigo querelis,
 Appetit incautos vipera surda pedes,
 Fœnè procace solum defixit dente chelydrus ;
 Triste sed auertit præuia cura scelus.
 Fallere mors dixi , non est scelus istud echidnæ,
 Sed Saræ ; hæc trepido tristis echidna pedi.
 Sara Draconigenas infestis dentibus iras
 Armat in exitium non magè Sara meum.
 Dixerat illa fremens , frendensque, asproque remandens
 Dente minas, diuos impia in ausa vocat,
 Quæ non probra parit scelerata calumnia Diuis ,
 Ausit vt in Saram tam graue crimen Agar ?
 Nec metuit caput Abrami desigere diris :
 Inque ambos Stygias deuouet ira faces,
 Quidquid & horrendis furor imperat arbiter ausis ,
 Adiurat superos, id rea Sara gemat.
 Scilicet in caput alterius scelus ira reuoluit
 Ipsa suum, & quod agit, vult luat alter opus.

ELEGIA TERTIA.

1. *Agar quas interdum versavit curas, noctem
retractat.*
2. *Deposcit iam caca præ fletu ab astris radium,
ut filij mortem spectet.*
3. *Sole iam orto fingit omnia circum adspectu
filij morientis ingemiscere.*
4. *Erumpit in Abrahæ execrationem ubi sub
palmâ Ismaël præ siti animam agit.*

Ecce Dionæum cælo sese exserit astrum,
 Astrum, quo cæcos nox moderatur equos.
 Iam silet omnis ager; sed non pia cura parentis:
 Quæ de luce strepit, nocte silere negat.
 Si modo non toto tum nox sit longior anno,
 Dum memor in curas cura diurna redit,
 Quam simul ac atrâ vidi sub sindone; dixi:
 Quæ noctis facies, hæc mea mortis erit.
 Ergo diu flendo nocturnas ducimus horas,
 Dum mihi triste grauat lugubris umbra caput:
 Si non exsequias misero magis imus alumno,
 Quem nigra mors nigræ noctis imago premit.
 Vos ô fiderei cælo qui curritis ignes,
 Tuque adeo clavis Luna magistra choris,
 Quis tua regna micant, de tot precor ignibus unum,
 Vel radium lacrymis suffice Diua meis.
 Ut spectem, claudamque gemens tibi Gnate, parentis
 Hac moriente manu, lumina iussa mori.
 Et dicam: extremum te mœsta quod adloquar hoc est.
 Ah! potero? prohibet sed mihi posse dolor,
 Nate vale, vale nate, tuam sic ergo parentem
 Deseris, vngue feræ cœu lacer agnus ouem?

C ij

Hæc

Hæc inter viduum pernox vbi solor amorem,
 Et breue posco iubar, nec tamen astra ferunt;
 Sicca nec irriguo turgescunt lumina somno,
 Nec labor inuitat dulce quietis opus.
 Tunc Eos rediuiua nouos vbi colligit ignes,
 Visa queri: vt quid adhuc Phœbe moraris equos,
 Deque polo necdum funestas discutis vmbas?
 Discutis, adlucet lampas amœna diem.
 At puerum lacrymante sub arbore suspirantem
 Sol simul adspexit, fluxit in imbris aquas.
 Imber erant lacrymæ mœstus quas rorat Eous:
 Sed falsæ vt lacrymæ, ros quoque falsus erat.
 Quis potis ah! tantos pueri spectare dolores,
 Nec fluat in tristes cor, niuis instar, aquas?
 Bersabee deserta petiuerit vt puer exsul,
 Viderat vt tigris cœpit acerba queri.
 Quod si nunc videat (felici è stirpe puellum)
 Luctantem morti pectore semianimi;
 Pallidulasque genas seu languentes hyacinthos:
 Luminaque extremo frigore fracta mori:
 Credo Palaëstinis Tigrin aggemuisse leanis
 Tum sociam: & paribus fleuit hyæna modis.
 Si Tamarindis adest, & adest querulæ Tamarindæ
 Palma, comes palmæ vel terebinthe vires;
 Quot tibi stant frondes, linguas tot ijsse querelis:
 Quot rores, lacrymas & tot ijsse teor,
 Omnis & hic Gnati se curuat in oscula ramus
 Pronus humi, puero dulcior ecquis amor?
 Ipsa ego quin etiam vidi, capita ardua, rupes
 In lacrymas oculos erudijsse suos.
 Quippe specus oculi, queis fons & plurimus imber
 Manat, agens liquidas vallis ad ima vias.
 Eloquar? an credas? vos ô mea lumina testor:
 Parcere visa, suum mors tremit ægra scelus.
 Mortis & imperio rabies mitescit Hyæna,
 Ac fauet humanis Pardus, & Vrsa modis.
 Parcere & innocuæ tigres didicere puello,
 Et patrio nullus viuit in ore pater?

Crudelis

Crudelis genitor, crudelis tu quoque coniux.
 Par ut hymen, sic par iungit vtrumque furor.
 Sed magè crudelis tu Sara Megera parente es;
 Hic agit inuitus, Sara quod vrsit agi.
 Quale nec ausit Echidnæis armata venenis
 Eumenis in Diuos, Eumenidumque parens.
 O superi! sic ante diem flos excidit æui,
 Iam cinis? & magnæ gloria stirpis abit?
 Hac ita sub palmâ, quâ non funestior arbor,
 Reliquias animæ iam mea vita, trahis.
 Quod non in facinus malesuada calumnia, blandis,
 Quâ lubet, impellit credula corda dolis!
 Extremos mi Gnate parens morientis hiatus
 Ore legam, atque animæ pignora summa tuæ.
 Hic umbras quot specto, necis tot & omina specto.
 Hei mihi de palmâ qualia poma lego!
 Heu! quasi Circæis, sub qua gemo, tacta chelydris,
 Quæ modò palma, nocens iam mihi taxus erit.
 Taxus Ituræum quam mors lunabit in arcum,
 Ut simul hoc relo nate, parensque cadam.

ELEGIA QVARTA.

1. *Agar Ismaëlis dolores describit.*
2. *Optat aliquid dapis, & potionis suggeri vel ab ipsâ palmâ sub quâ iacet.*
3. *Exemplo animalium docet educandam suam prolem parenti suo Abrahe.*
4. *Videt hinnulum procul à Leone discerpi: in eo similem sui filij ominatur perniciem.*

A H puer! ille puer, matri qui prima voluptas,
 Ultimaque, æternus iam mihi luctus erit?
 Hæc primæua fides Abrahæ, Abramidumque nepotum,
 Arbitra cui rerum sceptrâ spondit honos.

C iij

Qui

Qui mihi subrisit placidis argutus ocellis,
 Dum roseis arsit viuida flama genis:
 Ah! fronti iam nullus honos, & gloria formæ!
 Decolor exsanguis serpit in ore gelu,
 Cernis vt ille latus tristes clumbe per herbas
 Versat, & os inhiat quas bibat æger, aquas?
 Nec potis est saliente sitim restinguere riuo,
 Terra rot in fontes prodiga facta parens?
 Et quantum fuerit fors vna, vel altera lymphæ
 Gutta, sitibundas vincat vt illa faces?
 Quantumcumque, tamen solatia magna putabo;
 Succida sen ficus, siue racemus erit.
 Poma tamen malim iucundis ebria succis;
 Vt puer è pomis pocla sititor edat.
 Et tu palma tui doni sis parca, nec vllam
 Sufficis alma dapem, sufficis alma merum?
 Nec miseret miseri, tua quem tegit vmbra puelli?
 At sterili fraudas fronde salutis opem?
 Videris haud æquis sub frondibus expirantem?
 Credo, vobes fructus ilicò ferre tuos.
 Nulla sed è sterili promittis munera ramo,
 Nec sibi spem vitæ filius inde legit.
 Vt vidi viduo sub termite decumbentem,
 Triste caput furuâ mors cui falce notat:
 Tum dixi, lacrymans simul ac nemus omne vel aruum
 Adspexi, volucris quod pede præpes obit:
 Inuideo, pia cura, rudi, quem pascit, alumno
 Siue tuo turtur, siue columba tuo.
 Pipio ieiuno si vagit anhelus hiatu,
 Prouida ieiunam leniet esca famem,
 Adspicis hanc vlmum? sterili quæ sidit in vlmò
 Hospes, auem nûrrit Attiden Attis auis.
 Imò rudi miluo (miluo quis iniquior auceps?)
 Educat ipsa suâ morte columba dapes.
 Et nec fas inopi (fors ô quàm dura!) parenti
 Vel dare de lacrymis pabula parua suis?
 Humano prò quale sedet sub corde piaculum?
 Mitior in bruto pectore regnat amor.

O quan.

O quantum licet inuidiæ, cæcoque furori!
 Quod scelus in seruam est ausa tyrannis heræ!
 Lactea dum cupidis influxit vena labellis;
 Candidus, Abramidum gloria, Gnatus erat.
 At niger ille scabris iam squallor & horror arenis.
 Sit mihi mors Gnati dira, supremus honos?
 Pascere nolle parum est: nouus at furor inde furorem
 Pascit adhuc, odijs perdit vtrumque suis.
 Fortè Palæstinis vbi ceu fera palor arenis, 4
 Metanturque vagis lumina nuda plagis;
 Hinnuleum furuæ discerpi dente leænæ
 Vidimus, ater adhuc proluit ora cruor,
 Et laceros duris sub dentibus emolit artus,
 Ossaque crudeli pabula facta feræ.
 Tum dixi: miserum fors quæ premit aspera ceruum,
 Hæc eadem Gnatum nunc manet atra meum,
 Meque super, nec enim rabido me terret hiatu,
 Quem procul abs Arabo palleo monte Leo.
 Et certè furit ipsa parem Sara sæua furorem
 Ceu lea, ni maius dixeris esse scelus.
 Sin autem rapido nec dum leo dissecat vngue;
 Non bona fors seruat, sed bonus error habet.

ELEGIA QUINTA.

1. *Sub arbore Ismaël siti exarescit.*
2. *Ismaël queritur nusquam aquæ spem adfluere.
 matri valedicit.*

Est vbi stat densis arbor viridissima ramis, 1
 Vdaque gramineo cespite ridet humus.
 Hic torus adsurgit violâ depuber, & herbis,
 Et struit accliu mollia strata solo.
 Huc proserpit agens lento vestigia passu
 Agar, anhelanti pectore semianimis.
 At puer ægra haurit alto suspiria hiatu,
 Imbre rigante genas, imbre rigante sinus.
 C iiii Paluereoque

Puluereoque situ niger ardet ad humida fontis :
 Nullus at hic riguæ fulcus aderat aquæ.
 Exclamat : sitio mihi quis fons opprimat ignes ?
 Ah ! sitio, sitio, vox morientis erat.
 Ah ! sitio : tenues sitis ebibit hausta medullas,
 Ebibit & venas ignea vena meas.
 Mater vbi es ? mihi nullus opem ? mihi nullus aque spēs ?
 Nunc vbi matris amor ? mater & ipsa peris ?
 Vtris vbi modò fluxa fides ? vbi cura parentis ?
 Omnia nunc siccus puluis, & ardor erunt,
 Non his gutta liquens folijs exsudat, & austris ?
 Vlla nec immensis stilla su perstes agris ?
 Nulla super : sed tu dictis Abrahame maneres,
 Fons Syrius patrijs ora rigaret aquis.
 Ferrea nunquid hiems terris stat, & ænea cœlo ?
 Quid? cœlum & terras num rigor vnus habet ?
 Myrreus elacrymat lacero de cortice sudor,
 Omnis & in lacrymas quas bibit arbor abit,
 Dura silex molli simul exprimit vbere lymphas,
 Quin etiam cœlum fundere nouit aquas.
 Nec mihi terra parens, ceu cos stet ferrea, sicco
 Nescio quid liquido promit auara sinu ?
 Tuque adeo mater, quo non mihi dulcius vllum,
 Nomen, adhuc tardas quam sitis ardet opem ?
 Æternum nunc ergo vale, vale nescia vitæ
 Mater, & in gnato iam moritura tuo.

ELEGIA VI.

1. Agar mœror de morte filij.
2. Adit morientem, & quis dolentis habitus fuerit describitur.
3. Credit Agar ipsas feras sui filij mortem deplorare.

Mater vt accepit morientis vota puelli,
 Excidit, exsanguis currit in ora color.

Qualis

ELEGIA VI.

44

Qualis atrox vbi sævit hiems, impallet oliuis,
 Qualis & Autumnno decolor vna gelu est.
 Vtque animus redijt, imis vox faucibus hæsit.
 Ora fluunt lacrymis, cætera torpor habet.
 Pro verbis lacrymæ, moriens exspirat acerbum
 In gemitum, Gemitus signa cadentis erunt.
 Diripit informi laceras ab corpore vestes,
 Vngue secante genas, vngue secante comas,
 Nuda simul duro contundit pectora planctu,
 Nubilaque implorat sidera delacrymans,
 Stringensque amplexu miserabile pectus alumni,
 Surda parum sanctas mittit ad astra preces
 Crudelisque Deum vocat, ah! crudeliaque astra:
 At magis crudelem quo fuit orba, virum.
 Sic gemit ægra fremitque; stetit dein obruta luctu;
 Vt stetit; ima redux currit in ossa dolor.
 Et rursus sic,orsa queri, moribunda retractat
 Verba trahens lentis impedienda moris.
 Si sedet ah miserum dirâ nece perdere Gnatum,
 Vt quid adhuc seruo bis moritura parens?
 Dimidium tu nonne tuæ mi Gnate parentis,
 Si non & potior pars sine matre peris?
 Vox stetit hic; timideque ægrum respexit alumnum:
 Imus adhuc tenui palpitat igne sinus,
 Vt ventum propius; pallentis in ora recumbit
 Pectore multa legens oscula, multa genis.
 Tangit amans, nec tangit amans, timet ipsa quod audet;
 Et re vocat digitos vt tetigere sinum.
 Horruit ad glaciem, stansque alto in pectore frigus:
 Tamque gelu est mater, quam gelat ipse puer.
 Rursus adit, rursusque parens timet ægra, quod audet;
 Quodque sat ausa, timet; spesque metusque secat.
 O ne tange, timor prohibet, spes tangere suadet:
 Sed quid? adhuc tangat quod tetigisse dolet?
 Flens tamen ah! tangit: rursus dolet anxia tactu,
 Et piget ad pectus ferre, referre manum.
 Quid tibi rum mentis? quis sensus ad algida lethi
 Omina? quisue tui pectoris ardor erat?

C r

Iam

Iam iam venturam tremis ah ! tremis anxia mortem,
 Scilicet hinc summum frigus in ore notas.
 Mortis ad hoc nomen tu pallida semper, vti mors.
 Sed tremis ægra metu, cætera mortis habes.
 Spiritus heu ! tenues abit extenuandus in auras
 Quem lacrymans auido quæ fugit ore, legis.
 Adspirasque nouam calefacta per oscula vitam,
 Suauibus est auris suavis alendus amor.
 Hanc spectasse piget (nec enim stat cernere lethum)
 Nunc placet; alternus cor tibi versat amor.
 Videris vt lasso extremus luctetur hiatu
 Halitus ; incipies protinus ipsa mori.
 Videris extingui fracto iam lumine vultum ;
 Dædalis optabis te procul ala vehat.
 Videris elumbi prouolui pectore corpus ;
 Te puer heu ! imâ deprimer imus humo.
 Scilicet æquus amor si dat cum prole parentem
 Viuere: par mortis lex dat & ambo mori.
 Hæc matris facies , ægroque is pectore sensus :
 Mens defixa stupet, sed fuga corpus habet.
 Nunc perstat, ram dira necis ne criminia spectet,
 Nunc redit, & rediens oscula blanda rapit,
 Nec magè iam roseis radijs sol pingit Eoum :
 Errat, & in noctem lampas Eoa cadit.
 Rebus enim dolor obscurâ sub nube colorem
 Subtrahit, & densis lumina cæcat aquis.
 Vt fugit in Gnato tenui fibra languida pulsu :
 Sic in matre fugit frigida vena metu.
 Quique color puero est, is serpit in ora parentis.
 Vidit vt in Gnato ; sic perit ipsa suo.
 Et sub qua moriens decumbit in arboris vmbra ,
 Concolor ipsa parens mortis & vmbra iacet.
 Præque metu pulsus venis fugit, & fugit omnis
 Corde calor: tenuis vix sedet aura labris.
 Crediderim tremulis arbor micat anxia ramis,
 Et folijs tristes illinit ægra notas.
 Aura simul mæstos spirat queribunda susurros :
 Imò gemens sicco fleuit arena solo.

Fleuit,

Fleuit, & vt flentem puerum conspexit ædon,
 Flens, palmam lacrymas edocet ægra suas.
 Erudit & mimas dolor æmula saxa querelas
 Queis oculi fontes, fletus vt vber ear.
 Tantus habet terram mæror moriente puello.
 Primus Abrahamia flos vbi stirpe cadit,
 Id patris facinus, qui parca viatica Gnato
 Dat stipe tam tenui, quã iuuat arte, nocet.

ELEGIA SEPTIMA.

1. Optat Agar sibi rursus ubera lactea distendi
 vt ea sitienti Ismaëli emulgeat.
2. Saltem velit sibi à ferâ rescindi pectus vt truo-
 rem loco lactis suo nato sitienti infundat.
3. Tandem exoptat in lac suas lacrymas trans-
 fundi.

Siccine ieiunis vri mea viscera flammis ?
 Me mea sic Gnati torret iniusta sitis ?
 Perque meas lacrymas, si non & triste sepulcrum,
 Præproperæ mortis limes agendus erit ?
 Heu ! heu ! quæ teneris iam pestis, & Aetna medullis
 Sive meis sæuit, seu magis Guate tuis ?
 Quo de fonte bibam ? quo flumine frigida flammis
 Gaudia ? quoue lacu iam sequar imbris aquas ?
 Cur mihi vitales saltem non iurget in haustus
 Vber, & emanans vberè promus Amor ?
 Quæ pia lac avidis immulsit alumna labellis
 Copia, fœcundo cum stetit alma penu,
 Nunc vbi sicca fames ardentès decoquit artus,
 Lactea nulla meo pectore vena salit.
 Cur natura parens parcis malè comprimit vnīs
 Flumina, quæ pleno fonte perenne fluunt ?
 Vt quid auara pijs lac abdicat omne mamillis
 Ante parens, Gnato facta nouerca meo ?

Nunc

Nunc igitur pro lacte dolor de corde cruorem
 Exprimat, & niueo nectare vertat amor.
 Iustus amor iustis dapibus quo pascat alumnum.
 Cur peperit huic vitam, quam peperisse rapi est?
 Dulcia subrigui vos vbera currite fontes,
 Currite, quâ blandi cursus amoris agit.
 Sed quid ego stantes votis impello scatebras,
 Spes vbi de sicco pectore nulla fuit?
 Non reuocat profugas petrâ fons defluus vndas,
 Nec reuocat riuos arida vena suos.
 Quid super? ô aperi rapido mors pectora ferro:
 Sic cruor i, niueus deque cruore liquor.
 Quid vetat irriguo saliens de vulnere sanguis,
 Rursus in alma pij pabula lactis cat?
 Nonne memor natura parens, queis paut, alumnis
 Quæ semel alma dedit munera, sæpè dabit?
 Nympha semellargas fonti si fuderit vndas,
 Prodigam nonne nouas vrnâ refundit a quas?
 Nonne cauo sulco campus quem findit arator,
 Hic sata farrâ tulit, iste serenda feret?
 Nonne sat vt fructu ver induit vberè florem,
 Fructus ab auctumno sidere stipat opes?
 Et quid ni puero fons adfluat almus amoris,
 Si meus in pueri vota perennet amor?
 Si tamen aruerit fœcundi copia lactis,
 Inuideatque pias fors malesuada dapes:
 Vltimus ergo meis nunc terminus esto querelis,
 Qui fuerit vitæ terminus ipse meæ.
 Aut saltem lacrymas violet mihi nullus amaror,
 Has sed vt opto, fauis condiat almus amor.
 Tunc ego quàm felix mutarem lactis ad imbrem
 Vbera luminibus, luminaque vberibus!
 Sed quid amara meis inserpit vena querelis,
 Et temerat lacrymas pestis acerba meas?
 Has aloë, has terræ fel, has colocynthis amaris,
 Et quasi myrrha, dolor sæpè venenat aquis.

ELEGIA

ELEGIA OCTAVA.

1. *Agar sibi mortem imprecatur.*
2. *Docet ne pecudes quidem si viderint, sustinere posse filij mortem.*
3. *Detestatur suum in Abrahae domum aduentum.*
4. *Agaris dolor externus.*

VOX AGARIS.

VT quid adhuc lentæ ducō tot sæcula mortis,
 Nec lachesis vitæ fila caduca secat?
 Hauriar ô auido refuge telluris hiatu!
 Vel caput hoc atro mergat arena solo!
 Sirius, aut rapido sol decoquat igne medullas!
 Diripiatque vnco dente Leæna latus!
 In caput inuisum cœlestes imprecor igneis,
 Imprecor & dirum mors fera quidquid habet.
 Ah! ah! seminecis spectem morientia Gnati
 Lumina funestâ uube perennè premi?
 Si qua bidens propiore legit fors gramina prato,
 Quæque tumer pleno feta capella sinu;
 Viderit ah! puero macies vt torrida malas
 Exedat, & sicco quæ sedet ore fames;
 Crede mihi, nullum tanger pecus obuia gramen;
 Ægra siti & fontis respuet omnis aquas.
 Vt quid adhuc igitur tu Tityre, siue Menalca
 Dux agis huc pastum quò vocat herba, gregem?
 Sol alijs redeat, lucis qui gaudia spectent.
 Alba dies Gnato nox venit atra meo.
 Sensus vt omnis hebet, fractusque vt languet ocellus,
 Lingua simul tristi glutine vincta stupet.
 Extremusque breuem retractat anhelitus auram
 Pallidulis labijs, languiduloque sinu.

O cga

O ego ne Pharios liquissem cœca penates,
 Exsul, inops Arabo nunc ut in orbe cadam!
 Cur tetigi Syrium, mihi dura pericula, limen,
 Et coniux Syrio limine læta steti?
 Non iam doris egeus fugerem sine coninge coniux,
 Nec fuga par gnati matris imago foret:
 Inque feram raperem mecum mea viscera mortem.
 Gaudia cur pepereris, si peperisse dolor?
 Illa ego præclaro nurus ante superba marito,
 Nunc humili iaceam nomen inane solo?
 Sed quid adhuc breue mortis iter moror? eia supremū 4
 Tolle metum, quid mors tot parvis usque metus?
 Dulcis mors fuerit (superes modò Gnate parenti.)
 Scilicet in Gnato tota superstes ero.
 Hactenus infelix desertis mater arenis,
 Quam procul ab Gnato, tam propè visa mori.
 Dixerat, & durâ dumî subsedit in umbrâ.
 Quæ dumî facies, cordis & illa sui est.
 Asper enim densis ut dumus inhorruit hamis:
 Sic sibi stant duris obfita corda malis.
 Caligant oculi funestum mortis in omen,
 Queis sua lux Gnatus flebilis umbra perit.
 Et nunc ille iacet, collapsaque lumina cælo
 Attollit moriens, heu pia mater ubi es?
 Mater ubi es? tuus en, languenti lumine quærît
 Te tuus Ismaël: nec pia mater ades.
 Et tamen immemoremque sui, immitemque parentem,
 Ut potis est, rauco murmure sæpe vocat.
 Te sibi poscit opem mater, solatia tanto
 Ardori, letho frigida lingua rogat.
 Est aliquid suprema loqui, carosque videre,
 Et deploratum non sine teste mori.
 Quod si forte prius mutarit morte dolores;
 Materna claudes lumina fracta manu.

ELEGIA

ELEGIA NONA.

1. *Angelus Agari apparet.*
2. *Agarem solatur.*
3. *Fontem indicat unde Ismaël sitim restinguat.*

S Pes vbi desertis iam deferit omnis in oris
 Heu miseram ! miseræ tunc nec opina redit.
 Sic equidem (vanam nec ludit opinio mentem)
 Auguror. augurio spes dedit alba fidem.
 Suspiciis aëriâ pendentem rupe capellam,
 Quæ sequitur nudo gramina rara iugo ?
 Ah ! timeo (en vasto præceps decursus hiatu)
 Iam iam casuram , nec tamen illa cadit.
 Hæc tua fors Agar Arabicis vbi cautibus erras,
 Et stat inaccessibleis pendula vita iugis.
 Hæret in hac caprea gnari morientis imago,
 Quem gemis ægra mori (mors fuge) sospes erit.
 Ecce repens cælo tibi lux aëlapsa sereno.
 Vanus an id somnus ? somnus opinor, erat.
 Ast aliquid maius somno lux annuit, albo
 Lapsa polo ; ni mens exfulis exsul abit.
 Crede mihi, plus est quam quod videatur hic ignis,
 Vana nec incassam ludit imago fidem.
 Vox sub luce vigil quæ nescio perpulit aures.
 Somne vale. diuûm nuncius ales adest.
 Ille vides ? pictis præfulget discolor alis,
 Et micat auratis plurima gemma comis.
 Os oculosque Deo similis, viridiq̃ iuuentâ
 Floridus: ambrosio pectore spirat odor.
 Spirat odor, blandis ægram qui mulceat auris;
 Qualis Arabs medico qui fluit imbre vapor.
 Insuper æstiuum res temperat algidus ignem.
 Quem spargit riguo mobilis ala sinu.
 En animus viresque pio rediere sub imbri,
 Attollitque solo languida colla parens,

Tunc

Tum sacer interpres Diuûm sic inquit ab alto
 Aurea sidereis cui vibrat aura comis:
 Anxia pone merum, ridet iam mitior æther:
 Terra fauet votis: anxia pone merum.
 Ibit in exemplum fecundis matribus olim,
 Cui latus innumerus cinget vtrimque nepos.
 Mitte gemens tenero modo si qua pericla puello,
 Quæque teris nudo flets sola sicca pede.
 En tibi quod nescis, fontes qui librat aquarum,
 Currere iussit aquam, iussa cucurrit aqua.
 Hic vbi nunc siccas oculis bibit æger arenas,
 Qui tibi cor ardens temperet, humor erit.
 Spes viger huic vitæ siccis rediuiua medullis,
 Vt virescât irriguis, quæ seges aret, aquis.
 Dixerat, & fonti qui plurimus vndat in auras
 Intendit digitum: mox celer ales abit.
 Sic vbi spes terris nusquam spem suggerit, æther
 Si non imbre nouo, fonte propinat aquas.
 Scilicet humanis vbi deest fiducia voris,
 Spes ibi diuinam sufficit vber opem.

ELEGIA X.

1. Fons describitur.
2. Inde bibit cum matre filius.
3. Ismaël iam satur, fonti bene apprecatur.

Qui sitiente diu cæpes squalebat arenâ,
 Manat, & indigenis fons virescât almus aquis.
 Perspicuoque oculos hyalo, gelidisque scatebris
 Inuitat vapidis ora deûsta rogis.
 Naiades exsultant circum, Dryadesque puellæ:
 Si qua tamen sicco fors Dryas orbe virescât.
 Hunc simul ac oculis hausit sitientibus hospes,
 Grandi qui macie torridus ardet aquas:

Reliquias

ELEGIA X.

49

Reliquias animæ mox colligit, & respirans
 Dixit, in hoc riuo iam mea vita natat.
 Quis Deus, ô Superi! tantos largitur honores,
 Exul vbi nutrix, exul alumnus abit?
 Hæc puer: his & plura parat, sitis vrit hiantem;
 Tantum non miserum cogit anhela mori.
 Aduolat ergo parens, puer aduolat ocyor hinno;
 Hinno, qui pueri radit vt umbra, latus.
 Cuique teres teretes artus inspicat arundo,
 Et fontis gelidas faucibus ardet aquas.
 Nulla caput tristi mors iam grauat atra cupresso:
 Ast hilarat puro qui micat amne dies,
 Gelidasque obducit aquas sitiente labello,
 Ni magis vndanti deuorat ore sitim.
 Illicet vt dulces hausit satur aduena lymphas;
 Visa fuit vitreos fundere Nympha fauos.
 Vtque adeo res grata latex torrente sub astro;
 Vt sitis ex sanguines ebibit ima sinus.
 O quam dulcè sapit fugiens crystallus in ora!
 O quibus illecebris liquitur inde iecur!
 Et iam mens rediit, redijt vis feruida venis:
 Et iam stat roseo qui stelit ore, color:
 Tum satur Ismaël, liquida ceu nectare Diuum,
 Vota facit lymphis lymphidiora suis.
 Quid tibi vis voueam, fons ô dulcissime rerum,
 Vnde redit venis lymphida vena meis?
 Tu mihi nutricis vel dulcius vbere nectar:
 Plus mihi mille fauis, gutta vel vna sapit.
 Paruus abis fateor, parua nunc sulcus aquai,
 Et vix summa meum subluit vnda genu.
 Opto cauis latus infundat limes arenas,
 Plurimaque in lato limite Nympha fluat!
 Nolo ruas niuibus satur, & sine flumine torrens,
 Neue trahas crasso putida stagna luto.
 Sed fluat illimi liquor hic argenteus aluco,
 Qualis it Alphæo, qualis it vnda Pado.
 Qualis & Elysio fons fluxit amænus in horto.
 Quadri fidoque suas limite fudit aquas.

D

Ave

Aut potius liquor argento se diuite vertat.
 Calculus hic omnis cui mera gemma foret.
 Vnde corona fluat castis argentea Nymphis,
 Et dos sacra Deo, cælite digna tholo.
 Hactenus argento liquido tibi fluxerit vnda;
 Vt bibero, flauis aureus ibis aquis.
 Ergo bis inde bibam: Nais fluat vber in auro,
 Quod dat larga Midæ; num mihi parca neget?

ELEGIA XI.

1. Ipsa etiam Agar fonti felicia vota nuncupat.
2. Optat odoratis prætexi stirpibus.
3. Itē, ut Nilo & quouis amne largior decurrat.
4. Marmoræam Pietatis statuam illi vouet dedicari.

CVI sibi non vitreus modò qui natat aduena cæpo,
 Fons hic amnigenas auctus adoptat aquas?
 Latius ut ripis diffusa capacibus vnda,
 Augeat irriguis arua beanda vijs;
 Largius & Pharias Nais decurrat in oras,
 Hac vbi me saluum Naiade fama canat.
 Nam decet, vt castas tangat quoque gloria Nymphas.
 Vbera dant Nymphæ, quæ pius ornat Amor,
 Nempe sciunt puero gelidis dare pocula riuis,
 Infanti puero, cui comes ægra parens:
 Post Arabis vt magnus eat regnator in aruis
 Abramiâ Ismaël nobile stirpe genus.
 Hoc de fonte suos arbos vbi plurima succos
 Ducet; in immensum crescet amœna nemus:
 Sequæ Syras olim latè diffundet in oras.
 Quot serit hæc ramos, sceptrâ tot inde legas,
 Hanc igitur Nympham viridi cole fama coronâ,
 Cui pius incaluit, dum puer arsit, amor.
 Quæque meum pueri sensit, doluitque dolorem;
 Vnde mihi faciles larga profudit aquas.

ELEGIA XI.

51

2

Quin etiam virides ripas mihi confere syluis,

Balsame siue tuis, seu pia Myrrha tuis :

Hinc vt odoraras lacrymas bibat ebria Nais,

Nais alens medico rore salubris opem.

Nais & effundat Panchæi floris odores,

Diues vt Elysiu pascat arena nemus.

Nec satis io. de fonte satur fluat vbere riuus,

3

De riuo flumen, flumine Nilus eat.

Nilus at hic Phario Nilo formosior amnis,

Defluat illimi pura per arua pede.

Non cui pestiferum stat dente minace periculum :

Nec fluuialis equus, nec Crocodilus eat.

Legitimus fons ergo fluat iam nobile flumen,

Quaque fluit, pulchras fama sequatur aquas.

Quem quoties sitiente satur bibet ore viator ;

Dicat, iò quales fons sapit iste fauos !

Vt puto, primæuum talis fons imbuit hortum :

Dulcius aut illo mel mihi fonte parit.

Quod super, ab Syrijs huc quisquis es aduena regnis, 4

Ars cui docta stilo est, & colis artis opus :

Vicinâ de rupe fabram mihi sculpe figuram,

Que memor officij nomina grata ferat.

Quam legat, & seros pia fama renarret in annos

Et maris, & terræ quisquis oberrat iter.

Finge mihi pnerum, simul vbera finge parentis :

(Alma parens pietas) lac puer inde bibat :

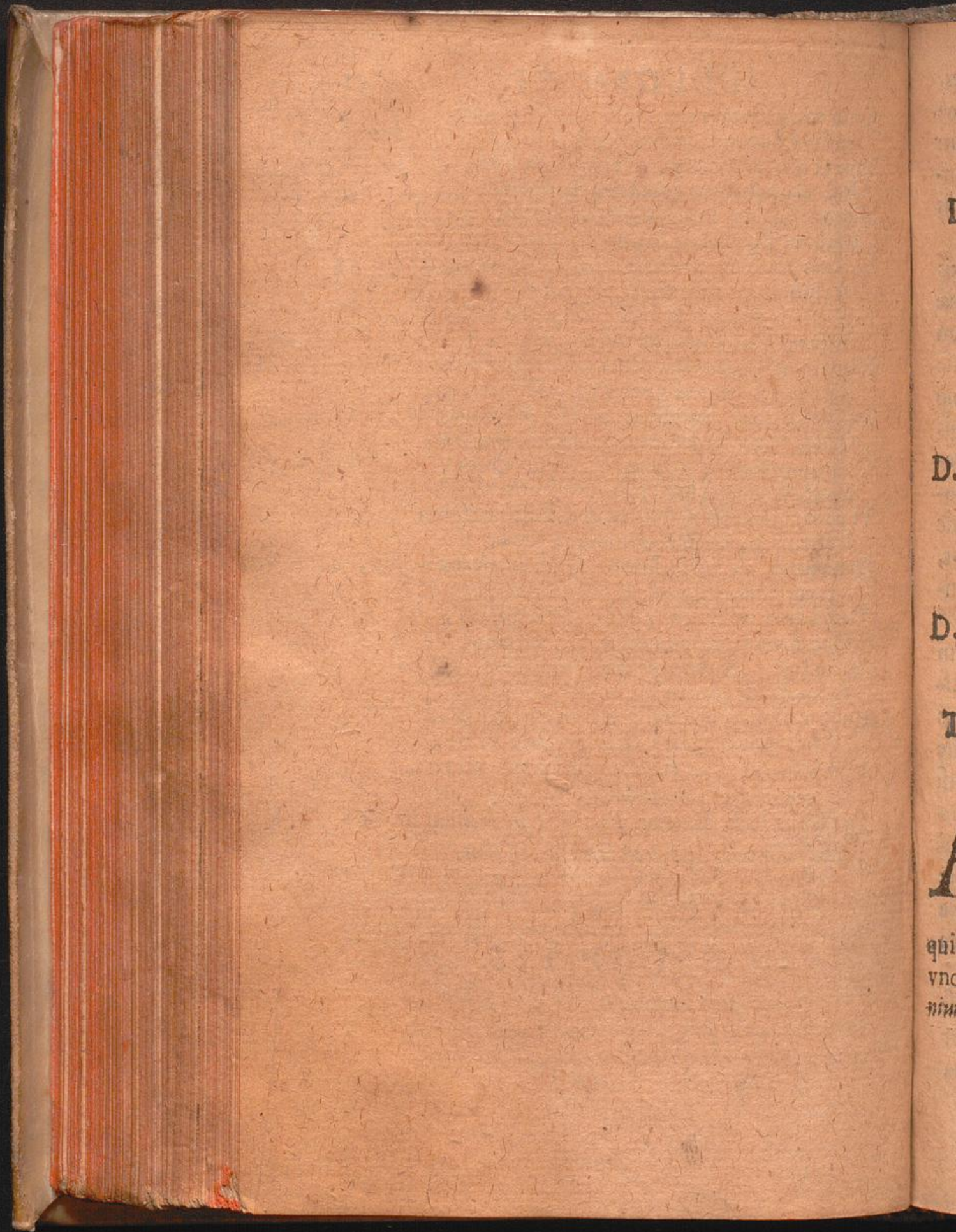
Dein insculpe cauo victurum marmore nomen,

Sol cui de radijs fulua det ora suis :

Que paris hunc fontem, Pietas, tibi dedicat aram

Ille puer moriens, cui sata fonte salus.

F I N I S.

D.
D.
T
A
qui
vnc
niw